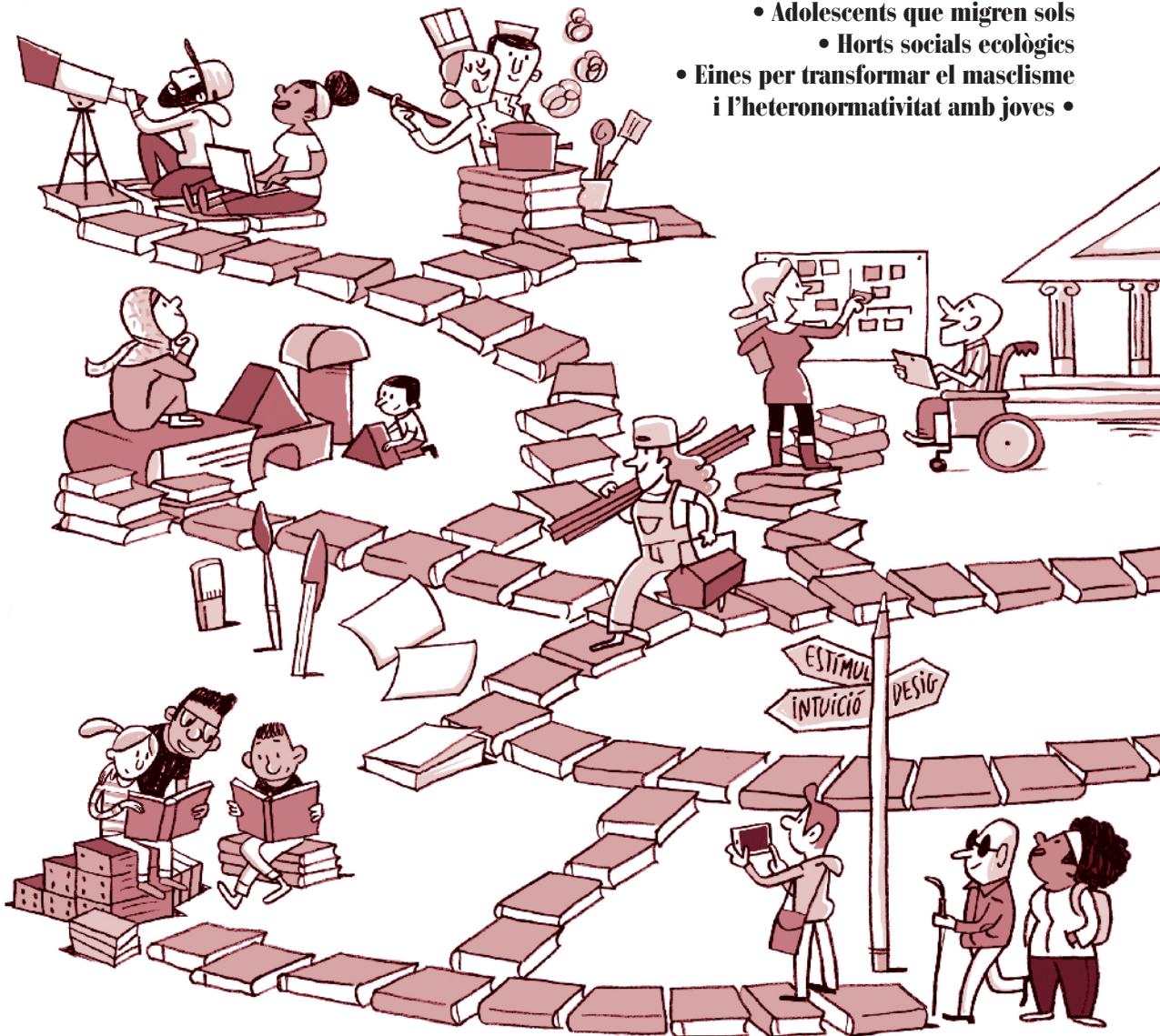

Monogràfic

Acció, reflexió i recerca

+

- Adolescents que migren sols
- Horts socials ecològics
- Eines per transformar el masclisme i l'heteronormativitat amb joves

Quaderns d'Educació Social
número 21

Coordinació general:
Ester Subias

Consell de redacció:
Cleofè Campuzano
Joan Gener
Asun Llena
Charo Quero
Senén Roy

Coordinació tècnica:
Maria Figueras

Traducció i correcció català:
Miquel Marcè

Traducció i correcció anglès:
Clara Armengou

Revisió de galeres:
Sònia Rodon

Disseny:
Toni Sánchez Poy

Il·lustracions:
Monse Fransoy

Edita:
Col·legi d'Educaadores i Educadors
Socials de Catalunya (CEESC)
Aragó, 141-143, 4a
08015 Barcelona
NIF: Q-5850040F

Impressió i enquadernació:
Apunts

Empresa d'economia social dedicada a
donar oportunitats laborals a persones
amb trastorns de salut mental.

Barcelona, desembre 2019

Dipòsit Legal: B. 2030-2002
ISSN: 1578-9780

L'editor pot compartir o no
les opinions dels autors
i no se'n fa responsable.

El paper d'aquesta publicació
és 100% reciclat i la impressió
s'ha fet amb tintes compostes
amb olis vegetals.

sumari

Monogràfic

Acció, reflexió i recerca

- 6 Si tu no penses, d'altres ho faran per tu. L'educació social com a professió reflexiva | **Esther Subias**
- 18 Pensar i actuar amb filosofia en relació amb el risc: l'educació social en l'època del Big Data
Graeme Tiffany
- 28 El desig professional dels educadors i les educadores socials. Maneres d'estar en l'exercici d'un anhel
Paola Fryd Schapira
- 38 Quina és la funció de l'educació social?
Flavita Banana
- 40 La reflexió en la intervenció socioeducativa amb joves
Carles Vila Mumbrú

- 54 L'art d'interrogar-se | **Susana Brignoni**
- 62 Entrevista a Bernd Ruf | **Joan del Rio**
- 74 Horts socials ecològics: acció educativa i sobirania alimentària | **Silvia Lobera Serrano** | **Annaïs Sastre Morató**
- 80 Diomcoop, una cooperativa per a un canvi de mirada
Lucía Andújar Llosa
- 86 Adolescents que migren sols: treballar des de la trinxera
Laura Sayavera
- 98 Eines per transformar el masculisme i l'heteronormativitat amb joves (i no tan joves) | **Eduarne Jiménez Pérez**
- 104 El Rec Comtal: un gran equipament invisible
Antonio Alcántara | **Mercè Aranda** | **Ernesto Morales**

editorial

Cada dia sabem més i entenem menys.

Albert Einstein

*El coneixement no és un vas que s'omple,
sinó un foc que s'encén.* Plutarc

L'educació social és una professió de caràcter pedagògic, tal com ens recorden els *Documents professionalitzadors*. És evident que els models de caràcter tecnocràtic, que fragmenten la realitat en parcel·les tancades d'actuació, no són el model de pràctiques desitjable, ni tenen sentit en una societat com la nostra.

L'exercici més quotidià d'una educadora social és la creació, la invenció i la innovació que permeten articular propostes, construir contextos i oferir opcions adaptades a les realitats individuals i col·lectives. Oferint i construint amb els altres. Aquesta creativitat es fonamenta en un treball constant i necessari de recerca, de construcció de coneixement, tant conceptual com metodològic. És des d'aquí que podem considerar els equips educatius com a equips d'acció-reflexió-recerca. I alhora podem concebre l'educador social com un professional reflexiu, capaç de pensar entorn d'allò que fa i d'allò que el conforma, com algú que emprèn cerques de sentit i es qüestiona entorn del desig que el motiva a actuar.

Per fer aquesta tasca no n'hi ha prou amb la voluntat, són necessaris moments, espais i complicitats que la puguin alimentar. Espais on conjugar la pròpia experiència professional per tal de construir coneixement (ciència) i desenvolupar metodologies i eines (tècniques) des d'una posició-mirada complexa (creació) en la qual la funció educativa sigui allò que ompli la nostra manera de fer. Si tenim present que els camins de l'educació social són molt diversos, la formació universitària només ha de ser un inici de la tasca reflexiva i de construcció de la professió. Així, la pulsio formativa haurà de ser permanent, flexible i diversa i haurà de conjugar espais de supervisió, lectures compartides, anàlisis de casos, grups de recerca, formacions a mida... Alhora, hauria de ser present tant en els espais laborals i acadèmics com també en altres contextos individuals i compartits creats pels mateixos educadors i educadores.

Des de *Quaderns*, i amb un enfocament centrat en les realitats diverses, apostem per fer visible la tasca intel·lectual que s'activa en el fet educatiu. Per això, hi dediquem un monogràfic i posem la lupa entorn de projectes on la reflexió esdevé el motor de l'acció.

Consell de Redacció

Monogràfic

Acció, reflexió i recerca

Potser heu sentit algun cop que els educadors estan molt orientats a l'acció, que no escriuen suficient o que la reflexió i la recerca no estan presents en la seva tasca diària. Tots sabem que la feina dels professionals de l'educació social comporta reflexió, recerca i acció constants, procés sense el qual la seva feina no seria possible, seria una absurditat. Tot i així, és cert que, a diferència de l'acció, la reflexió i la recerca no es formalitzen i queden en el conscient/inconscient del professional o de l'equip. Possiblement, el ritme de la feina, la manca d'espais i potser la formació no contribueixen a formalitzar aquests aspectes i tampoc algunes dinàmiques adquirides en el temps.

En aquest monogràfic ens interroguem al voltant de qüestions diverses que potser ens poden ajudar a prendre consciència del valor del cercle reflexió, recerca, acció, reflexió, algunes de les quals podrien ser: es pot avançar sense saber?, quines necessitats formatives emergeixen durant la seva trajectòria i com les satisfan?, com construeixen coneixement?, com desenvolupen estratègies metodològiques adequades?, com fomenten la creativitat?, com poden alimentar el desig per seguir endavant? En aquest monogràfic esperem que no trobeu les respostes, però sí elements suggeridors per poder-les respondre.